

מתוך הוויכוח הכללי

על מה הוויכוח

מדברי החבר אמיל חביבי

חברים, ועידתנו ה־15 נערכת בצילו הכבד של הפילוג אשר חל בשורות הקומוניסטים הישראליים.

אין יסוד אובייקטיבי, לא בארצנו ולא בשום מקום אחר, להתפלגותם של הקומוניסטים, כפי שאין גם יסוד אובייקטיבי בזירה העולמית להתפלגותה של התנועה הקומוניסטית הבינלאומית.

מהותנו, שהיא ההתגלמות הרעיונית והארגונית של ההכרה המעמדית של מעמד הפועלים, ותפקידנו היסודי, שהינו החדרת ההכרה המעמדית בקרב מעמד הפועלים — כל אלה מנוגדים תכלית־הניגוד לעצם רעיון הפילוג מבחינה ארצית ובינלאומית כאחד.

אך האחדות, כפי שגם למדנו מנסיוננו המר, איננה דבר הנשמר מעצמו. תפקידם של הקומוניסטים כאינטרנאציונאליסטים, אשר שמרו על האחדות היהודית־ערבית של מפלגתם, הוא ניהול הסברה בלתי־פוסקת ומעמיקה לחשיפת הסטיות שגרמו לפילוג בשורות הקומוניסטים הישראליים. אנו גם אחראיים חלקית להצלחת מלאכת החתירה של הסוטים, שהוליכו שולל מספר לא־קטן מחברי מפלגתנו. עלינו ללמוד מהנסיון הזה. עלינו לנהל מסע נגד הסטיות ולהוקיען, כפי שלנין עשה זאת בשעתו. לנין בזמנו לא הקל ראש בשום סטיה, אשר הופיעה בשורות התנועה הסוציאלי־דמוקראטית, בלי שים לב למעמדו של הסוטה. גישה זו לסטיות נבעה מהערכתו הגבוהה של לנין לגבי אחריותם של הקומוניסטים לגורל עם, היא נבעה מגישתו, כי המאבק נגד הסטיות מביא להעלאת הכרתם של הקומוניסטים וכלל מעמד הפועלים.

מישגה הוא לזלזל בסטיות אשר הופיעו בשורותינו וגרמו לפילוג. נשגה אם נחשוב, כי הזמן לבדו יביא להיעלמן.

יודעים אנו, כי לפנינו מערכות ציבוריות חשובות, הדורשות גיוס כל כוחותינו ובמיוחד לאחר שנה של מאבקים פנימיים שהחלישו את מאבקנו הציבורי. אך לא נוכל להפקיר, ואף לרגע קט, את תפקידנו בניהול ויכות עם הסטיות והוקעתן. בכך נמלא את תפקידנו בהעלאת הכרתם של הקומוניסטים וכלל מעמד הפועלים. בדרך זו נתקדם לקראת החזרת אחדותם של הקומוניסטים הישראליים, וזאת על יסודות איתנים, כי העובדה המצערת של קיום שתי מפלגות קומוניסטיות בישראל לא תאריך ימים. לא תהיה בארצנו אלא מפלגה קומוניסטית אחת.

חברים, טבעי ומובן הדבר, כי הפילוג הדאיג את הפועלים בעלי-ההכרה והחוגים הדמוקרטיים בארצנו, וכן את תנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית.

נכון, כי מפלגתנו הינה אחת המפלגות הקומוניסטיות הלא-גדולות, אך היא ממלאת תפקיד חשוב ומכובד במאבק לשלום במזרח-התיכון ולפתרון צודק של השאלה הפלשתינאית, להשגת השלום הישראלי-ערבי הנכסף.

מפלגתנו — בהרכבה האינטרנאציונאליסטי היהודי-ערבי, המבוסס על מדיניות אינטרנאציונאליסטית עקבית — מדליקה לפיד, המאיר את דרכיהם של היהודים והערבים בחשכת האיבה הלאומית והמזוימות האימפריאליסטיות. מפלגתנו היא ההוכחה הניצחת, כי הקומוניזם ומאבק מעמד הפועלים נגד הניצול ונגד הדיכוי, למען הסוציאליזם וחופש כל העמים — מחוגים את האינטרסים האמיתיים של היהודים והערבים כאחד. מפלגתנו היהודית-ערבית מוכיחה את אי-נכונותן של התיאוריות הבורגניות, הלאומניות והשוביניות, בדבר קיום ניגוד בין אינטרסים אלה. האימפריאליזם מנצל את אי-פתרון השאלה הפלשתינאית, את הסכסוך הישראלי-ערבי, להסתת עם בעם, להסחת דעת העמים הערביים מבעיותיהם היסודיות, ולניצול שליטי ישראל לביצוע תוכניות חוקפניות נגד התנועה לשחרור לאומי וסוציאלי בארצות הערביות, כפי שזה קרה בשנת 1956.

האימפריאליזם מנצל את הסכסוך הזה, על-מנת להוליך שולל את עם ישראל ולהחליש את אחדותם של הכוחות הפאטריוטיים בישראל, לביסוס שליטתו הפוליטית והכלכלית על ארצנו.

מפלגתנו הקומוניסטית, בהרכבה היהודי-ערבי המבוסס על מדיניותה האינטרנאציונאליסטית, מהווה את הכוח העקבי ביותר במאבק נגד הסכסכות האימפריאליסטיות. עצם קיומה של מפלגתנו היהודית-ערבית, מהווה עידוד

למגמות הבריאות בישראל ובארצות הערביות, להכרה, כי מלחמה בין ישראל והארצות הערביות לא תביא תועלת אלא לאימפריאליזם — אויבם של היהודים והערבים כאחד.

ניקה דוגמה אחת להבהרת חשיבותה של מפלגתנו: את המצב במצרים בנוגע לשאלת הסכסוך הישראלי-ערבי. היסודות המתקדמים במצרים מעריכים, כי הכוחות הפוליטיים בארץ זו מתחלקים לשני מחנות יסודיים: מחנה הקידמה ומחנה הריאקציה. מחנה הריאקציה מעלה, מזמן לזמן, סיסמאות, אשר מטרתן היחידה היא להוליך שולל את העם ולהערים מכשולים בדרכו במילוי תפקידיו הדמוקרטיים. אחת הסיסמאות היא, למשל, ההגנה על הדת מפני סכנת הסתננות הקומוניסטים לעמדות-מפתח במפלגת האיחוד הסוציאליסטי. הם מעלים גם סיסמאות המטילות ספק בידידות עם ברית-המועצות. מזמן לזמן מעלים הם את סיסמת אחדותן המיידית של המדינות הערביות. סיסמה אחרת המועלית כיום על-ידי הריאקציה ושמטרתה היא להקשות על כוחות הקידמה במצרים, היא הסיסמה של החזרת הזכויות של ערביי פלשתינה בדרך המלחמה ומייד. שאלת פליטי פלשתינה היא אחת השאלות הכאובות לעמים הערביים. מחנה הריאקציה מנצל את עמדות האיבה של שליטי ישראל לגבי התנועה לשחרור לאומי של העמים הערביים ולזכויות החוקיות של ערביי פלשתינה, כדי להעלות סיסמאות שמטרתן העיקרית היא הערמת מכשולים בפני התנועה המתקדמת בארצות הערביות. כוחות הקידמה בארצות הערביות שואבים עידוד מקיומה של מפלגתנו היהודית-ערבית וממדיניותה האינטרנאציונאליסטית העקבית. הם מסתמכים על מאבקנו במאבקם נגד סיסמאות הרמייה של מחנה הריאקציה בארצות הערביות.

איראפשר להגזים בחשיבות תפקידה של מפלגתנו בשירות עניין השלום במזרח-התיכון, בשירות הפתרון בדרכי-שלום של השאלה הפלשתינאית, בשירות עניין השלום הישראלי-ערבי הצודק. לכן טבעי הדבר כי הפילוג בשורות הקומוניסטים הישראליים מדאיג את כל החוגים הדמוקרטיים בארצנו ומחוצה לה.

אנו חייבים לראות בכל הבהירות את הסכנה של מפלגה „קומוניסטית“ יהודית „טהורה“, שהוקמה על-ידי הפלגנים. צעדם ההרפתקני הזה נותן עילה למחנה הריאקציה בארצנו ובארצות הערביות לזעוק בראש חוצות: „ראיתם — אפילו הקומוניסטים היהודיים לא יכלו להגיע לעמק השווה עם

הקומוניסטים הערביים, ולכן לא נותרה לנו אלא דרך ההכרעה הצבאית בסכסוך הישראלי-ערבי.

ההאשמה בפי הפלגנים נגד חברינו היהודיים, כאילו יכולים הם להיות במפלגה אחת עם חבריהם הערביים משום שנגועים הם בניהיליזם לאומי — הינה הסכמה, למעשה, לתיאוריה בדבר קיום-ניגוד אנטגוניסטי בין האינטרסים של היהודים והערבים.

למעמד הפועלים הישראלי לא נחוצה מפלגה יהודית טהורה חדשה. לעם בכל ארץ נחוצה מפלגה קומוניסטית אינטרנאציונאליסטית, הפועלת לשחרור מרפש השוביניזם והמחנכת את ההמונים ברוח הדמוקראטיה והסוציאליזם. אין עם ישראל שונה במובן זה מיתר העמים, כי — כפי שאמר מארכס — „אסון הוא לעם המדכא עם זולת“.

כמרכן אין לזלזל בנוק, אשר מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה עלולה לגרום למאבק הכלל-דמוקראטי בארצנו. הריאקציה השלטת תשתמש בהשמצותיהם ועלילותיהם נגדנו בתירוצים חדשים להגברת ההתקפה עלינו. העתונות הריאקציונית הפיצה במשך שנה שלמה את ההאשמה שהפלגנים הטיחו נגדנו, כאילו לא איכפת לנו גורלה של מדינת ישראל וכאילו מזדהים אנו ללא הסתייגות עם כל העמדות של התנועה הלאומית הערבית. בעבר עמדנו כולנו, יחד עם סוטים אלה, והדפנו האשמות דומות מצד הריאקציה השלטת והסוציאלי-שוביניזם על כל סוגיו. בעבר הערכנו יחד, אנו וסוטים אלה, כי האשמות זדוניות אלו שאובות מביצות הלאומנות הבורגנית, הרואה בכל שעל אדמה חדש ובכל עיסקת-נשק חדשה הגנה על האינטרסים הלאומיים של ישראל; לאומנות בורגנית הרואה את גורלה של ישראל קשור בגורל השליטה האימפריאליסטית.

ב־1956 רשמנו, יחד עם סוטים אלה, על דפי ההיסטוריה של מפלגתנו דף מזהיר בהתנגדותנו למלחמה התוקפנית נגד מצרים. לא הרתיעונו האשמות אלו ולא נסוגנו מול קשיי בדידות זמנית שאפפה אותנו אז, לא נתנו להכתים את שמו של עם ישראל. במשך הזמן התברר, שגישתנו האינטרנאציונאליסטית נגד התוקפנות הישראלית-צרפתית-בריטית על מצרים היתה הביטוי הנאמן ביותר לאינטרסים הלאומיים האמיתיים של ישראל.

מבינים אנו, כי הריאקציה השלטת תנצל עד תום את ההאשמות המועלות עכשיו נגדנו מפי קומוניסטים, אתם עבדנו יחד בעבר, ובכך יגברו הקשיים בפנינו. אך לא ניסוג מהמדיניות האינטרנאציונאליסטית של מפלגתנו שהיא הביטוי העליון לפאטריוטיזם של הקומוניסטים.

נראה, שחברים שנסחפו בדרך ההרפתקנות המסוכנת של הקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה, לא לקחו בחשבון את הנזק החמור הנובע מפעולתם זו לענין השלום הישראלי-ערבי ולמאבק למען ביטול הדיכוי הלאומי נגד האוכלוסיה הערבית. הם גם לא לקחו בחשבון את המסקנות הנובעות מפזיזותם בהאשמת חבריהם הערביים לשעבר, כאילו הם נאציונאליסטים ערביים. הידרדרותם הרחיקה לכת עד כדי כך, שאחד מאנשיהם, סלבטור מינרבו, הכריז בוועידתם בפני עתונאים עויינים (ו„קול העם“ פירסם למחרת את דבריו), כאילו הקומוניסטים הערביים בנצרת הקימו מרכז ל„ליגה לשחרור לאומי“.

הקומוניסטים הערביים, שמטיחים נגדם את האשמות הלאומנות הבורגנית ואי-האיכפתיות לענייניה הצודקים של ישראל, הם הרוכשים את אהדת רוב האוכלוסיה הערבית המדוכאת בישראל, והם קיבלו בבחירות האחרונות לכנסת, למרות הטרור, כרבע מקולות הבוחרים הערביים. נגד אלה מטיחים הפלגנים, קבל עם וממשלה, האשמות של „הזדהות עם נאצר והפקרת ענייני ישראל“. האינם יודעים פלגנים אלה, באיזו אווירה של הסתה לאומנית נגד האוכלוסיה הערבית הם מרשים לעצמם להטיח האשמות זדוניות אלה נגד חבריהם לשעבר, אשר הקריבו קרבנות, נאבקו והפגינו תחת דגל האחווה היהודית-ערבית?

פלגנים אלה יודעים גם יודעים, כי שופרות החוגים השליטים והסוציאלי-שוביניזם על כל מפלגותיהם, מסיתים יומם ולילה נגד החברים הערביים, נגד האוכלוסיה הערבית כאילו הם גייס חמישי וכדומה. בעבר הזהרנו יחד, אנו והסוטים, את מפ"ם מסכנת היגררותה אחרי ההסתה נגד הקומוניסטים הערביים. הזהרנו אותה, כי התוצאה המעשית מהסתה זו אינה יכולה להיות אלא הגברת ההסתה הלאומנית נגד האוכלוסיה הערבית. מה נשתנה כעת? האם שיתוף-הפעולה בנושא מלוכלך זה נחוץ ל„קומוניזם הישראלי“ של מ. סנה? אנו קוראים לפלגנים לבחון את מעשיהם לבל יכתימו את שמם בכתם שכל הרטוריקה של מ. סנה, האהובה על עתון „הארץ“, לא תוכל למחוק. ואחרי כל זה מעיזים הפלגנים להביע את השתוממותם על כך, שלא יכלו למצוא ולו קומוניסט ערבי אחד המוכן להצטרף לשורותיהם. השתוממות זו מעוררת חשדות רציניים בלבנו: ובכן, למה הם ציפו? אין אנו מתעלמים מכך, שישנם ערבים חסרי-מצפון וקרייריסטים ההולכים עם מפלגות ציוניות נגד עמם, וישנם חברי כנסת ערביים שהרימו את ידיהם עם בן-גוריון למען המשך קיומו של הממשל

הצבאי. האם פלגנים אלה חושבים על ערבים כאלה שיצטרפו אליהם? אבל, האם רוצים הם להתחרות עם יתר המפלגות הציוניות על רכישת ערבים מסוג זה? מ. סנה הזהיר אותנו, כי רק מפלגתו מסוגלת להגן על האוכלוסיה הערבית, ובהתאם לכך הוא קרא לנו לחזור אליו חזרה של בן סורר.

לא כך חינכה מפלגתנו את ההמונים הערביים. תמיד אמרנו להמונים, כי עליהם להיאבק להגנת זכויותיהם ועניינם הצודק. יחד עם זה, החדירה מפלגתנו את האמון בכוחות הדמוקראטיים היהודיים, הנאבקים נגד הדיכוי ולמען שוויון. בלבותיהם של התושבים הערביים העלינו גבוהה את מאבקה של מפלגתנו, של חברינו היהודיים, את מאבקו של מעמד הפועלים, הנוער והאינטליגנציה היהודיים הדמוקראטיים. העלינו גבוהה את סיסמת הגורל המשותף והאויב המשותף וכן העתיד המזהיר המשותף. כך, ולא בטיפוח אשליות בלב ההמונים, כאילו מפלגתנו לבדה יכולה להגן על האינטרסים של העם — רכשנו את תמיכתם של המוני האוכלוסיה הערבית. תמיכה זו מתבטאת לא רק במספר הקולות בבחירות, אלא בעיקר בהשתתפותם הפעילה של ההמונים במאבקים הדמוקראטיים, תמיכה המעודדת את כוחות העם ומגבירה את אמונו ביכולתו.

אשר לשיטת מ. סנה בדבר „אין לכם זולתנו“ — אנו אומרים: זו בדיחה בעלת זקן ארוך מאוד. האוכלוסיה הערבית שמעה כבר דברים כאלה והתנסתה בהם. אך זו הפעם הראשונה שהיא שומעת אותם מפי מ. סנה. התנסינו בדבר „המפלגה אשר אם מבטיחה — היא מקיימת“. מנהיגי מפ"ם, במאבקם נגד הקומוניסטים, אומרים לאוכלוסיה הערבית: אין לכם זולת מפ"ם, היות ואין למק"י השפעה בקרב היהודים. האוכלוסיה הערבית דחתה דיבורים מתנשאים אלה. היא הסכימה לקריאתנו, כי עליה לסמוך על מאבקה היא ועל מאבק הכוחות הדמוקראטיים היהודיים. מ. סנה לא ירוויח דבר מנסיונו להתחרות עם אחרים על קולות הערבים בשיטה פסולה זו, הואיל וידוע המשל — ביער יש חיות גדולות יותר.

נראה, שהפלגנים לא לקחו בחשבון את תוצאות פעולתם ההרפתקנית של הקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה. אך אנו, הרוב בוועד המרכזי, כן לקחנו בחשבון את הסכנות. לכן לא היססנו מעשות כל ויתור אפשרי ודרוש כדי לעצור בעד הידרדרות הפלגנים ולהכשיל את מזימתם להקים מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה. עליכם לדעת, חברים, כי הבינונו לפני יותר מחודש כי זאת מזימתם, שלקראתה הלכו בעקשנות.

יודעים אנו, כי נמצאים כאן חברים המבקרים אותנו על הוויתורים ועל גישתנו הרכה כלפי הסוטים. כן מבקרים אותנו על ההחלטה בדבר דחיית ועידת חיפה מה־23 ביוני ועל הוויתורים הארגוניים הגדולים לטובת הסוטים.

נכון, כי ויתורים אלה לא נשאו פרי. אך המטרה של מניעת הקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה, מניעת החזרה להופעת הקומוניזם העברי היא מטרה חשובה, שדרשה מאתנו לעשות את כל המאמצים לשמירת אחדותה של המפלגה. ולא נרפה, גם בתנאים החדשים שהפילוג יצר אותם, מהקדשת כל מאמץ דרוש כדי לשים קץ לתופעה מזיקה זו ולהחזיר את אחדותה של התנועה הקומוניסטית בישראל.

יודעים אנו, כי הקומוניסטים הישראליים ואוהדיהם, מעמד הפועלים הישראלי, הפועלים היהודיים והערביים ותנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית — לא יסלחו לאחראים על פילוג זה, לא יסלחו לאלה שהירשו לעצמם, בתנאים הקשים של ארצנו, להקים מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה. אך לא מספיק להגיד, כי עשינו כל מאמץ למניעת הפילוג וכי המצפון הקומוניסטי שלנו טהור. עלינו קודם כל להודות, שאנו בהנהגת המפלגה אחראיים לכך, שהרשינו לסוטים להוליך שולל מספר לא־קטן מחברי המפלגה היהודיים, בזה שלא ניהלנו מאבק אידיאולוגי עקבי וממושך בתוך שורות המפלגה נגד סטיותיהם. שנית, עלינו לקבוע, כי תפקידנו כעת הוא לפעול כדי לשים קץ במהירות המאכסימאלית לתופעה של הקומוניזם העברי המחודש.

אין זה סוד, כי המפלגות הקומוניסטיות האחיות מודאגות מהמצב שנוצר במפלגתנו. נכונה ומובנת משאלתן, שעלינו לפעול למען אחדות המפלגה. בהתייעצות מוסקבה משנת 1960 הסכמנו יחד לעקרון האינטרנאציונאליסטי בדבר הסדר היחסים בין המפלגות הקומוניסטיות. המעריך, כי כל מפלגה אחראית לגורל כלל התנועה, וכלל התנועה אחראית כלפי כל מפלגה. אנו הקומוניסטים, רואים את עצמנו אחראיים כלפי מעמד הפועלים שלנו וכלפי תנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית. אחריות כפולה זו נובעת מעקרונות האינטרנאציונאליזם הפרולטארי של תורתנו.

יהיה קשה להסביר למפלגות האחיות את הסיבות שהביאונו למצב זה. יהיה קשה להסביר, מדוע לא הצלחנו למנוע הקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה, מפלגה שעלולה להוסיף קשיים לקשייה הקיימים של התנועה הקומוניסטית.

אנחנו, אשר היינו בהנהגת המפלגה, לא נשחרר את עצמנו מהאחריות. הפילוג הזה לא היה הכרחי בממדים הרחבים האלה. בעבר חלו פילוגים במפלגתנו: הוצאנו את הקומוניסטים העבריים, השתחררנו מאנשי „הזקן“ ומבעלי סטיות אחרות. אבל הנהגת המפלגה נשארה תמיד מאוחדת והמפלגה שמרה על אחדות שורותיה.

אנחנו נושאים באחריותנו, אך אין אנו רואים שום סימן של הבנה לאחריותם מצד הפלגנים למרות שהם היו בהנהגה העליונה של המפלגה וביניהם נמצא המזכיר הכללי שלה. האין ש. מיקוניס מבין, כי טבעי שהקומוניסטים הישראליים וכלל תנועתנו הקומוניסטית יראו בו האחראי הראשי למה שקרה? אין זה מספיק למחוא כף לתיאוריה הארגונית החדשה של מ. סנה, המסבירה כי „במקום שנמצא המזכיר הכללי של המפלגה שם נמצאת המפלגה הקומוניסטית הישראלית האמיתית“. יכול מ. סנה להציע הכנסת „עקרון“ זה בתקנון מפלגתו, הוא יכול להפיץ אותו בקרב המפלגות האחיות בתור תרומה יוצרת לפיתוח הארגון המפלגתי ובתור הוכחה על היותו אביר המאבק נגד פולחן האישיות ולמען ההנהגה הקולקטיבית. אך כל זה אין בכוחו לשחרר את ש. מיקוניס, המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית במשך כמעט עשרים שנה, ממסירת דין וחשבון בפני הקומוניסטים הישראליים ובפני כלל התנועה הקומוניסטית הבינלאומית. על השתתפותו הפעילה בפילוג שורות המפלגה והקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה בארצנו.

בטוחים אנו, כי המפלגות האחיות יבינו את עמדתנו. אין מפלגתנו המפלגה הראשונה אשר נתקלה בקשיים פנימיים רציניים. רק אחרי נסיון מר הגיעה התנועה הקומוניסטית הבינלאומית למסקנה הנכונה, כי המפלגה המהפכנית של מעמד הפועלים אינה יכולה להחזיק מעמד בהרשותה קיום סיעות בתוך שורותיה. בינינו לבין הסוטים חילוקי־דעות פוליטיים עמוקים, אך פעילותם הסיעתית היא שגרמה לפילוג. משנמצאו מיעוט במרכז המפלגה, הם הקימו מרכז נפרד משלהם כנגד הוועד המרכזי ובכך הם הביאו לפילוג. וכאשר ב־23 ביוני החלטנו יחד על פירוק הסיעות ועל הכנות לוועידה ה־15 ממרכז אחד ועל יסוד הצנטראליזם הדמוקראטי, הם הפרו החלטה זו והטילו עלינו עריכת בחירות לצירים על יסוד מאבק של חיים ומוות בין דעות א' וב'. משנכשלה תוכניתם ולא השיגו רוב בבחירות אלו, הם הכריזו בגלוי, כי לו היה לנו הרוב הגדול ביותר, גם אז לא היו מוותרים על תוכניתם להשתלט על המפלגה ולשנות את הקו הכללי שלה.

אבירי „הקומוניזם הישראלי“ — קרי „הקומוניזם הלאומי“, ניצלו את הקשיים הזמניים בהם שרויה התנועה הקומוניסטית הבינלאומית, כדי להעלות סימני שאלה על צורת הארגון הלניני של מפלגתנו, על קו הידידות ושיתוף־הפעולה בין העולם הסוציאליסטי והארצות הערביות המשתחררות. האשמת מ. סנה כלפינו, כאילו אנו הולכים אחרי הסטיה הסינית מהווה ניצול מתפיר של הקשיים הזמניים בתנועה הקומוניסטית. האשמה זו דומה למשחק שלושת הקלפים, משחק הרמייה הידוע. יכול להיות, כי שיטה זו מתקבלת במפלגות אחרות, בורגניות, אך אצלנו סופה כשלון גמור. הטרגדיה של מ. סנה היא, שסין בשאיפתה להזיק לידידות הסובייטית־ערבית מתכחשת התכחשות גמורה לישראל. כאן יכולים לתת לזמן לשפוט. כתבתי דברים אלה לפני שקראתי את נאומו „המזהיר“ של מ. סנה בוועידתו. עכשיו רואים כולנו לאן פניו מועדות. מה משמעות הכרזתו של מ. סנה על תפקידו להיאבק למען טוהר התנועה הקומוניסטית הבינלאומית? מה משמעות הדברים על סכנה מהשפעת השוביניזם הערבי על התנועה הקומוניסטית הבינלאומית? מה משמעות הנפנוף באצבע בפני ברית־המועצות, שתיזוהר מהשפעת ביקורו של נאצר בעוד כמה ימים בברית־המועצות?

הברים, אני מבטיח לכם, כי תחיו ותראו תופעה חדשה בארצנו: תופעת בעלי סטיה סינית — יתומים, בלי סין! זוהי הטרגדיה של מ. סנה ומפלגת הקומוניזם הלאומי אותה הוא מקים.

חברי המפלגה יודעים, כי חילוקי־הדעות העיקריים שלנו עם הפלגנים הם על ההגנה הנאמנה והמתמדת על אחדות התנועה הקומוניסטית הבינלאומית, האמון ללא־גבול במפלגת־האחות הגדולה רבת הנסיון והאחריות, המפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות, תמיכתנו מתוך שכנוע והכרה במדיניות הסובייטית העקרונית והנכונה. תמכנו מתוך שכנוע מלא ללא ספקות בסיכומי התייעצויות מוסקבה. הוקענו מתוך שכנוע מלא ואנו מוקיעים גם כעת את הפעילות הפלגנית של ההנהגה הסינית, אשר הסבה נזק רב לכלל תנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית ולכלל התנועה לשחרור לאומי.

התנגדנו ונמשיך להתנגד לכל נסיון להערים מכשולים על אחדותה של התנועה הקומוניסטית הבינלאומית ולהוסיף קשיים על קשייה הנוכחיים. נעשה את הכל גם בעתיד לביצור האחדות.

איזה דין וחשבון יכולים הפלגנים למסור למעמד הפועלים הישראלי

ולתנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית זולת הידרדרותם ההרפתקנית לתהום של הקמת מפלגה „קומוניסטית“ יהודית טהורה, מול ונגד מפלגתנו הקומוניסטית הישראלית היהודית-ערבית?

אנו מצידנו יכולים להתייצב בראש מורם, למרות כל מה שקרה, בפני מעמד הפועלים, בפני העמלים היהודיים והערביים ובפני תנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית. שמרנו על אחדותנו האינטרנאציונאליסטית היהודית-ערבית כעל בבת עינינו. זוהי התחייבותנו משנת 1948 וקיימנו אותה.

לא נרשה לכבות את הלפיד בו מאירה מפלגתנו הקומוניסטית הישראלית היהודית-ערבית את הדרך לשני העמים, היהודי והערבי, לקראת עתיד השלום והאחוה. לא נרשה לחזית הריאקציה בארצנו ובארצות הערביות לרמות את העמים, שכאילו אין דרך לפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי זולת דרך ההכרעה הצבאית.

ש. מיקוניס בישיבה האחרונה של הלשכה הפוליטית קרא: „מק“י הישנה מתה ומשלה את עצמו כל מי שינסה להחיותה מחדש“.

לא ולא! מק“י, הבנויה על יסודות האינטרנאציונאליזם הפרולטארי, שהוא-הוא הביטוי העליון של הפטריוטיזם של הקומוניסטים, מק“י היהודית-ערבית, מק“י תקוות שני העמים לשלום, חרות, שוויון, אחוה וסוציאליזם — לא מתה ולא תמות. היא תתחשל, תאזור כוח, תגביר פעילות, תרחיב השפעתה ומספר חבריה, תתגבר על הנסיגה הנוכחית בזמן הקצר ביותר ותצא ממנה בנשק אידיאולוגי ופוליטי מלוטש יותר. זו הבטחתנו למעמד הפועלים שלנו, לשני עמינו ולתנועתנו הקומוניסטית הבינלאומית.

חברים, אין זו הפעם הראשונה שחילוקי-דעות מתגלים בהנהגת המפלגה. אך בעבר הצלחנו תמיד להתגבר על חילוקי-דעות אלה, לחזק את האחדות, את המדיניות הנכונה. כן יכולנו לגייס את כל חברי המפלגה והמוני האוהדים לביצוע המשימות הציבוריות שלנו.

הכשלון שהיה מנת חלקנו כעת, בשאיפתנו לשמירת אחדותה של המפלגה, נובע ביסודו משלוש תופעות חדשות, שבעבר לא נתלוו לחילוקי-הדעות.

א) אי-ההכרה העיקשת של סיעת מיקוניס-סנה-וילנסקה ביסודות הארגון המפלגתי, שמפלגת פועלים מהפכנית אינה יכולה לוותר עליהם — יסודות הצנטראליזם הדמוקראטי.

משמצאו את עצמם מיעוט בלשכה הפוליטית ובוועד המרכזי, הם

הכריזו, כי אין בזכותו של הוועד המרכזי להכריע בחילוקי-דעות וכי רק הוועידה יכולה להכריע. הם הכריזו על הוועד המרכזי כעל מוסד בלתי-חוקי, מאחר והוועידה ה־15 נדחתה לשנה נוספת, למרות שדחייה זו היתה בהסכמתם וסיבתה היתה אי-יכולתו של המזכיר הכללי להכין את ראשי-הפרקים בעוד מועד. אחר-כך הם הודיעו, כי הרוב בוועד המרכזי, שדחה את סטיותיהם, הוא רוב מקרי. באיצטלת הסיסמה של הרחבת הדמוקרטיה הפנים-מפלגתית ובסילוף מהותו של הצנטראליזם הדמוקרטי הם הירשו לעצמם ללכת אל ארגוני המפלגה מאחורי גבו של הוועד המרכזי והסיתו את חברי המפלגה נגד הוועד המרכזי. כמו כן, דרש מ. סנה בשם הדמוקרטיה לתת חופש למנהיגי המפלגה ב"הסברת" מדיניות המפלגה לפי ראות עיניו של כל מנהיג. פירוש הדבר, שהוא רצה אישור מהוועד המרכזי לפעילות הסיעתית למען שינוי מדיניות המפלגה.

אנו רואים בתביעה זו נסיון להפוך את המפלגה הקומוניסטית, שהיא מפלגת האבאנגארד של מעמד הפועלים, לארגון "נמס", מחוסר מדיניות אחידה וברורה, משולל הנהגה קולקטיבית.

ב) הקבוצה הפלגנית הקימה סיעה בתוך הוועד המרכזי והמפלגה עם מרכז מנהיג נפרד. סיעה זו חתרה להשתלט על העתון המרכזי של המפלגה "קול העם" ועל ארגוני המפלגה. ככל סיעה שהופיעה בהיסטוריה של התנועה הקומוניסטית, כן השתמשה גם סיעה זו בדרכים בלתי-עקרוניות במאבקה נגד מדיניות המפלגה ונגד אחדות שורותיה, הכתימה את העבר המפואר של מפלגתנו וקראה להתנכר לו. מנהיגי הסיעה סירבו בעקשנות להגדיר הגדרה ברורה את עמדותיהם. אפילו עמדה ב' הידועה, שפירסמה כתשובה לעמדת הוועד המרכזי, שהוגדרה כדעה א', ניסחה בצורה מעורפלת המקשה על הבנה ברורה של דעותיהם. וכל זה הם תירצו בצורך של "גישה כל-צדדית". יכול להיות, שחבריהם חשבו שזהו תירוץ מקורי, דיאלקטי, כביכול. על חברים אלה לדעת, שלא היו עוד פלגנים בהיסטוריה של תנועתנו אשר לא השתמשו בתירוץ-הסוואה זה, בכדי לבלבל את המוחות.

במאבקם נגד הצנטראליזם הדמוקרטי ונגד מדיניות המפלגה, הם השמתשו בשיטות בלתי-מוסריות. כאשר דרשנו לדון על פעולתם הסיעתית, כדי לשמור על הצנטראליזם הדמוקרטי, הם הסיתו את חברי המפלגה נגדנו בדמגוגיה שאנו "סטאליניסטים" וכי "תקופת סטאלין עברה!"

ומשבקשנו גילוי הצנורות אשר דרכם מגוייסת העתונות הריאקציונית נגד הוועד המרכזי, זעקו ש"תקופת בריה עברה".

בפעם הראשונה בהיסטוריה של מפלגתנו, מרשים לעצמם מנהיגים לגייס ללא־בושה את העתונות הבורגנית הריאקציונית במאבקם הפנים־מפלגתי. הערכנו פעולה זו, ואנו ממשיכים להעריך אותה, כתקדים מסוכן ביותר, המנוגד תכלית־הניגוד למוסר המהפכני שלנו. משקר־אנו להוקעת ההדלפות מחיי מפלגתנו הפנימיים אל העתונות הריאקציונית, סירבו לעשות זאת, פעם באומרם כי אין חשיבות לדבר, ופעם באומרם בציניות, כי הפירסומים מוכיחים על התרחבות השפעתה של המפלגה התעניינות דעת־הקהל בה. משבקשנו מהם להסיק את המסקנות הנכונות משבחי העתונות הריאקציונית לפי כתובתם ומעידוד סטיותיהם, הם ענו לנו ש"תקופת בבל עברה", וכי תמיכת העתונות הריאקציונית בהם תורמת להוצאת המפלגה מבידודה.

הליכת הסוטים אל העתונות הריאקציונית נובעת מסטיותיהם הפוליטיות והארגוניות, מהתיאוריה השאובה מביצת הסוציאלי־דמוקראטיה הציונית, בדבר הימצאות כולנו בישראל "בספינה אחת", כביכול. ש. מיקוניס ביטא תיאוריה זו בהופעות שונות בוועד המרכזי. הוקענו תיאוריה זו, עת הועלתה על־ידי מנהיגי מפ"ם בשנת 1956, להצדקת תמיכתם במלחמת סיני משנפל הפור. אנו רואים סכנה גדולה בחזרה לתיאוריה זו כעת, המעוותת את מהות מפלגתנו הקומוניסטית — המפלגה המהפכנית של מעמד הפועלים, מפלגת המאבק להורדת שלטון ההון ולכינון הסוציאליזם. אין אנו נמצאים ואיננו יכולים להימצא בספינה אחת עם הקאפיטאליסטים המנצלים ועם השליטים משרתי האימפריאליזם, אשר מדיניותם היא־היא המסכנת את ספינת ישראל בדוחפם אותה מול גלי התנועה לשחרור העמים.

אנו, הפועלים היהודיים והערביים, נמצאים בספינה אחת. נעשה הכל כדי להשיט ספינה זו במצפן האינטרנאציונאליזם הפרולטארי, אל חוף השלום והאחוה, אל חוף הסוציאליזם.

על חברינו לדעת, כי הפלגנים המתעטפים באיצטלא של "הרחבת הדמוקראטיה הפנים־מפלגתית", היו המתנגדים הבולטים לשאיפה לשתף את חברי השורה בקביעת מדיניות המפלגה ולהכנסת והעלאת חברים חדשים להנהגת המפלגה. ידועות גם ידועות עמדותיהם באספות הפנים־מפלגתיות, בהן התקיפו בחריפות כל ביקורת הנמתחת עליהם תלולו בדעות

חברי השורה. הס'הם, אשר ריכזו בידיהם תפקידים רבים, בחושבם כי אין בילתם המסוגלים לשאת באחריות.

היינו ונהיה חמיד בעד הרחבת הדמוקראטיה הפנים־מפלגתית ובעד ביצור ההנהגה הקולקטיבית. עלינו להשתחרר, אחרי כל מה שעבר, מהשיטות המזיקות שהשתמש בהן מיקונים בארגון עבודת הלשכה הפוליטית והוועד המרכזי, בהפכו את ההנהגה הקולקטיבית לפלסטר: הבעיות החשובות היו טובעות בים של נקודות בלתי־חשובות שהועמדו על סדר־יום הלשכה הפוליטית. הדיונים בלשכה הפוליטית לא היו מוכנים. האחריות האישית, הטמונה ביסוד ההנהגה הקולקטיבית, נעלמה. הפלגנים, אשר הפכו כעת לאברי הדמוקראטיה הפנים־מפלגתית, הצטיינו ביכולתם לשאת נאומים ארוכים על השאלה המשנית ביותר, כי לא היתה חלוקת זמן לשאלות העומדות על סדר־היום. לא היתה הנהגה קולקטיבית, עבודת המפלגה שותקה, ונפתח פתח להחלטות אישיות. הכרחי שנלמד מנסיונו המר ולא נחזור על שיטות פסולות אלו. שיטות אלו היו בין הגורמים שהביאו לפילוג.

אנו בטוחים, כי חברי המפלגה שהולכו שולל בסיסמאות של דמוקראטיה, יבינו במהירות את האמת על עמדת הסוטים בשאלת הדמוקראטיה הפנים־מפלגתית.

ובקשר לחילוקי־הדעות הארגוניים איתם, אנו נעמוד על ביצור הרחבת הצנטראליזם הדמוקראטי וההנהגה הקולקטיבית במפלגה, היות ואנו לא נוותר על המהות המהפכנית של מפלגתנו — מפלגת מעמד הפועלים המארכסיסטית־לנינית.

חברים, חילוקי־הדעות הפוליטיים הופיעו כתוצאה מחתירה ממושכת ובלתי־עקרונית של סוטים אלה נגד הקו הכללי האינטרנאציונאליסטי של מפלגתנו. הם הצליחו להוליך שולל מספר רב של חברי המפלגה באומרם, שחילוקי־הדעות הם, כביכול, בין אלה השואפים ליצור אפשרויות חדשות לעבודת המפלגה בקרב ההמונים ולהקים חזיתות דמוקראטיות ושיתוף־פעולה, לבין הקומוניסטים המתאבנים, שאין להם אמן בפעולת ההמונים, בהמוני העם. הם מאשימים אותנו בהתאבנות זו.

ההיפך הגמור הוא האמת. מהו הדבר החדש אשר סוטים אלה הביאו לענין שיתוף־הפעולה ולענין המאבק נגד בדידותה של מפלגתנו? אין כל דבר חדש בגישתם, זולת הוויתור להלכידות שובינייים, זולת ערעור על עמדתנו האינטרנאציונאליסטית בשאלת הסכסוך הישראלי־ערבי ובהערכת

התנועה לשחרור לאומי וסוציאלי בארצות הערביות, העלאת ספקות בתועלת הידידות בין העולם הסוציאליסטי לבין תנועת שחרור זו. וזו תוריהם להלכידות שוביניים, באמתלת הצורך בהרחבת הפעולה ההמונית, והכרזתם, כאילו המוני העם בישראל אינם מסוגלים להבין את תפקידו המשעבד והמסכסך של האימפריאליזם (האם בהתאם לכך עלינו ליצור אויב אחר? ומי הוא? הערבים?) — נטיות אלו נובעות מאי-אמון בהמוני עם ישראל וביכולתם להבין את האינטרסים האמיתיים שלהם ולהיאבק למענם.

כל התיאוריה החדשה הזאת של בעלי דעה ב', אותה פיתחה אסתר וילנסקה במאמר ארוך ב"זו הדרך" מס' 6, יוני 1965, על כך, שקל יותר להשיג את השלום הישראלי-ערבי מהשגת השינוי במדיניות הישראלית התלויה באימפריאליזם — תיאוריה זו נובעת מהיאוש ביכולת העם לשנות את המדיניות. אסתר וילנסקה דורשת עזרה ישירה מבחוץ ודווקא מהתנועה הערבית לשחרור לאומי. היא קוראת לתנועה זו שתסכים לפתרון שלום של הסכסוך, מכיוון שהדבר יסייע להחלשת האימפריאליזם ולמאבק לניתוק תלותה של ארצנו במעצמות המערב.

זה נכון. אך קודם-כל, אין אסתר וילנסקה רשאית להאשימנו כאילו אנחנו פוזלים אל הגאולה מן החוץ ואין אנו מאמינים באפשרויות המאבק בתוך ישראל. ושנית, לאיזה פתרון של שלום, שהוא קל יותר משינוי המדיניות, שואפת אסתר וילנסקה?

היא מכירה בכך, כי בישראל אין כיום כוחות רציניים מחוץ למפלגתנו, השואפים לשינוי המדיניות הפרו-אימפריאליסטית ולכן שינוי המדיניות הוא דבר קשה. במאמרה הנזכר היא כתבה את הדברים הבאים: „התלות של ישראל באימפריאליזם נוגדת תכלית ניגוד לאינטרס הלאומי של ארצנו ומהווה את מקור הסכנות לבטחונה. זוהי עובדה בלתי מעורערת, אולם יש להבחין בין קביעת עובדה אובייקטיבית זו לבין העובדה, כי בתנאים הנוכחיים עדיין אין כוחות ציבוריים ניכרים מחוץ למק"י, אשר מוכנים למערכות פעילות לניתוק תלות זו“.

נשאלת השאלה, האם ישנם כוחות ציבוריים ניכרים בישראל מחוץ למפלגתנו, המוכנים למאבק למען פתרון השאלה הפלשתינאית בדרכי-שלום על בסיס שיכלול הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הערבי הפלשתינאי ולפתרון השאלה הטריטוריאלית על יסוד זכות זו? ידוע, כי אין כוחות כאלה עדיין בנמצא. ואם כך, מהי הכוונה של הפצת אשליות על אפשרות

השגת השלום הישראלי-ערבי, אליו שואפים כולנו, בניתוק מהמאבק לשינוי המדיניות הישראלית הרשמית? אין אלה סטיות בלבד. הפלגנים, בהאשימם אותנו בהתנגדות להערכה הנכונה לאפשרות של שמירת השלום לפני מיגור האימפריאליזם, מתעלמים מהעובדה, שהסכסוך הישראלי-ערבי איננו רק סכסוך בין מדינות, אלא בעיקר סכסוך בשאלת הפתרון של הבעיה בשאלה הלאומית של העם הערבי הפלשתינאי. אקרויבטיקה לא תועיל במדיניות דווקא, כשהמדובר בשאלה הלאומית.

לא כך ניגש לנין לקביעת העמדה בשאלה הלאומית. ולא יעזור למ. סנה וקבוצתו להתקשט באצטלא של האימרה: „אנו תלמידיו של לנין“. ואם ירצה בכך, הרי הסוטים הסיניים הם דווקא, החוזרים ומדגישים „נאמנות“ זו.

לנין העשיר באוצר עצום את מאבק הפרולטריון נגד הסקטנטיזם, אבל הוא לא ויתר אף פעם על הפרוגרמה האינטרנאציונאליסטית העקרונית לפתרון השאלה הלאומית. לנין אהב להזכיר כי מארכס היה אהב „לבדוק את השיניים“ אצל הסוציאל-דמוקראטים. בהעמידו בפניהם את השאלה הלאומית היה מגלה אצל סוציאל-דמוקראטים רבים רקבון בשיניים. לנין ציטט את פלכאנוב משנת 1902, כאשר אמר, כי העקרון של זכות ההגדרה העצמית הוא סעיף „של חובה ביחס לסוציאל-דמוקראטים... ואילו הזנחנו סעיף זה או חששנו מלגלות אותו מפחד ההתנגשות עם האשליות הלאומניות של אזרחינו הרוסיים, כי אז היתה הקריאה פועלי כל הארצות, התאחדו! דו-פרצופיות מבישה“. נטיותיהם של הפלגנים לוותר על הפרוגרמה האינטרנאציונאליסטית שלנו לפתרון השאלה הפלשתינאית בשם המאבק נגד הסקטנטיזם — ולפי דעתה של אסתר וילנסקה „בשם התייעצות מוסקבה“ — הן נטיות אשר לא היו מסוגלות לחלץ את מפלגתנו מבידודות, הם החלישו אותה, ופילגו אותה.

ומתי ראו פלגנים אלה את הצורך ברביזיה זאת? דווקא עכשיו, עת גוברת ההכרה באי-יכולתה של המדיניות הרשמית המסורתית להביא להסדר הבעיה העיקרית של ישראל, בעיית השלום. דווקא עכשיו, עת הספקות בנכונותה של מדיניות רשמית כושלת זו מתחילים לחדור אל תוך החוגים השליטים עצמם.

הסוטים, המסתתרים מאחורי המאבק נגד הסקטנטיזם, הם-הם אשר ניסו לדחוף בעבר את המפלגה למספר עמדות סקטנטיזם מסוכנות, כולל

שגיאותיהם בשאלת המאבק של ועדי הפעולה נגד היוקר ולמען העלאת השכר.

הם מעיזים להאשים את החברים הערביים, כאילו הם כבלו את ידי המפלגה במאמציה להרחבת השפעתה בקרב המוני העם היהודי. האשמה זו היא סילוף משווע של פעילות החברים הערביים בתוך מפלגתנו. החברים הערביים, כיאה לאינטרנאציונאליסטים, עשו כל המאמצים כדי לעזור להרחבת השפעתה של מפלגתנו בקרב המוני העם היהודי ולמען הצלחת שיתוף הפעולה עם יתר הכוחות הדמוקראטיים.

קבוצת מיקוניס-סנה השתחררה סוף־סוף מ"תכתיב החברים הערביים", מ"כבלי" האינטרנאציונאליזם הפרולטארי. נו, נראה את כוחם! נראה, איזה שיתוף פעולה מתקדם הם מסוגלים ליצור אחרי הפיכתם למפלגה יהודית קטנה חדשה.

לנו אמונה עמוקה במעמד הפועלים הישראלי ובהמוני העם בישראל. אנו מעריכים הערכה גבוהה את הגברת המאבק של מעמד הפועלים והמוני העם נגד מדיניות ההכרעה הצבאית, נגד סכנת ההשתלטות הבן־גוריונית, למען שמירת הדמוקראטיה, נגד ההתקשרות המבישה עם ממשיכי דרכו של היטלר בגרמניה המערבית, למען מדיניות ישראלית עצמאית ושחרת־שלום, נגד המדיניות של העשרת העשירים ודלדול העניים, למען מדיניות המכוונת את ההתפתחות והבנייה בישראל לטובת העמלים, אשר הם היוצרים והבונים.

ההנהגה המסורתית של ישראל עוברת משבר מעמיק והולך. גובר החיפוש בקרב המוני העם אחר דרך חדשה לישראל, אך באותו זמן גוברים המאמצים להקמת מערכים שמטרתם היא להציל דרך כושלת זאת.

לכן גובר הצורך במפלגתנו הקומוניסטית, מפלגה מאוחדת עם מדיניות ברורה, גובר הצורך באלטרנטיבה של שלום, אשר מפלגתנו מציגה בפני העם. הנזק הרציני ביותר שגרמו הסוטים הוא בכך, שהם החדירו דווקא עכשיו, ספקות בנכונות מדיניותה של המפלגה וחתרו לשינויה. בכך הם שיתקו את פעולת המפלגה ולבסוף הביאו לפילוגה.

חברים, הסוטים התייאשו מול הקשיים הזמניים שמאבקנו נתקל בהם. הם איבדו את האמון ביכולתם של המוני העם להביק את מדיניותנו הנכונה ונפלו לסטיות לאומניות צרות. הם איבדו את כושר ההערכה והחלו רואים בקשיי המדיניות המסורתית של שליטי ישראל כאילו הם קשייה של ישראל

כולה. בכך הם עזרו להפצת בדיות על סכנת התקפה ערבית נגד ישראל, פעם מצד בן-בלה ופעם מצד נאצר.

אנו לא נסתיר את האמת מעיני עם ישראל, אבל עלינו להגיד לו את האמת כולה. והאמת כולה היא, שהקשיים והסכנות לישראל, כולל עמדת חוגים ערביים מסויימים נגד זכות קיומה, נובעים מהמשך המדיניות הנפסדת של העמדת ישראל בשירות האימפריאליזם נגד הארצות הערביות המשתחררות, מהמשך המדיניות של התנכרות לזכויות החוקיות של ערביי פלשתינה, ומהמשך המדיניות של פיצוץ הגשר הנמצא בישראל — היכול להביא להבנה עם העמים הערביים — דיכוי המיעוט הלאומי הערבי בישראל.

אין בינינו חילוקי-דעות על הצורך בהקעת כל עמדה המתנכרת לזכות קיומה של ישראל. חילוקי-הדעות הם על ביצוע תפקידנו בחיסול עמדות אלו. מ. סנה רואה את תפקידנו העיקרי ב...גיהול מסע כאן בישראל, להוקעת עמדות ערביות. אלה, ובהתקשרות עם הארצות הסוציאליסטיות ועם התנועה הקומוניסטית באירופה ובאמריקה, כדי — כפי שהוא אומר — „לרסן את נאצר“. וכל זה בשם הלגיטימיות.

שיטה זו לא תשיג את המטרה המוצהרת, אלא להיפך, תחליש את מאבקנו הפנימי ותכשיל את הנסיונות הפוריים אשר עשינו בכדי לפגוש את אחינו הקומוניסטים באזור. שיטה זו תעורר ספקות בארצות הערביות, בדבר המטרות האמיתיות של מפלגתנו ובסופו של דבר תביא את מפלגתנו לעמדה של התנגדות לידידות הקיימת בין העולם הסוציאליסטי והארצות הערביות המשוחררות. בכך לא נשרת את האינטרסים הלאומיים האמיתיים של ישראל.

ידוע, כי התנועה הקומוניסטית, העולם הסוציאליסטי אינם תומכים בעמדות הערביות המתנכרות לזכות קיומה של ישראל. הם תומכים בפתרון צודק בדרכי-שלום אשר יבטיח את הזכויות הלאומיות הצודקות של שני העמים. אך העולם הסוציאליסטי אינו רואה סכנה של תוקפנות מצד כוחות אנטי-אימפריאליסטיים, הנשענים על עזרה סובייטית כל-צדדית והמקדמים תמורות חברתיות עמוקות בארצותיהם. ומה יעשה מ. סנה אם הארצות הסוציאליסטיות לא יצייתו להוראותיו? החבר עמרם, מקבוצת מיקוניס-סנה, כתב בפירוש ב„קול העם“, כי חילוקי-הדעות קיימים לא רק בינינו לבין אולברייכט, אלא גם בינינו לבין כלל התנועה הקומוניסטית הבינלאומית. אלה הם המעיונים להאשימנו בסטיה סינית?

מ. סנה וקבוצתו, בנופלים לתהום הלאומנות הבורגנית, מתעלמים מהעובדה היסודית, (למרות שהם דורשים את אמירת האמת, כל האמת ורק האמת) שהסכנה הקונקרטית, אמנם לא בלתי־נמנעת, היא שהאימפריאליזם ינצל את שליטי ישראל בתוכניות הלחץ וההרפתקנות שלו נגד הארצות הערביות.

אין אנו מתעלמים מזכויותיו של עם ישראל ל„הגנה על המולדת“, וחברינו המואשמים כעת בניהיליזם לאומי, שפכו מדמם בהגנה על המולדת בשנת 1948. אולם, השאלה הקונקרטית כעת איננה שאלת ההגנה על המולדת, אלא השאלה הדחופה למנוע מהאימפריאליזם השוקע מהשתמש בשליטי ישראל, כפי שעשה בעבר, למטרותיו הסכסכניות. הגישה הדו־צדדית, כביכול, של מ. סנה, היא גישה המסתירה את האמת ומחלישה את ערנותו של העם מול מזימות האימפריאליזם.

בעמדתו ה„פאטריוטית“ מזיק מ. סנה לאינטרס הלאומי הישראלי האמיתי והוא מציג את עצמו בכך כצד האחר לעמדה הסינית כלפי ישראל. גם עמדה סינית זו אין לה מסקנה מעשית מלבד הכשלת הידידות בין הארצות הסוציאליסטיות והארצות הערביות.

ההאשמה שהסוטים מטיחים נגד חברינו היהודיים, כאילו הם נגועים בניהיליזם לאומי ונגד חברינו הערביים, כאילו הם נגועים בסטיה לאומנית ערבית — היא נסיון שקוף לבריחה מהשאלה המנקרת את הסוטים: איך קרה ואף קומוניסט ערבי אחד איננו איתם ואיך קרה שאנו יכולנו לשמור על האחדות היהודית־ערבית של מפלגתנו?

אין חדש בהאשמת הקומוניסטים בניהיליזם לאומי. האשמה זו יצאה תמיד מעמדות של לאומנות בורגנית ומהותה היתה תמיד התקפה על עקרונות האינטרנאציונאליזם הפרולטארי. סיגול האשמה זו על־ידי הסוטים היא הוכחה כשלעצמה למהות סטייתם. פירוש האשמה זו היא, כי הם אינם מתארים לעצמם אחדות בין העמלים היהודיים והערביים, אלא בויתור צד אחד על האינטרסים הלאומיים של עמו; פירושה, כי סוטים אלה מקבלים למעשה את התיאוריה הלאומנית על ניגוד האינטרסים בין שני העמים. דחינו תיאוריה זו ונדחה אותה גם בעתיד ונעשה הכל כדי להמשיך בפעולתנו למען אחדות העמלים היהודיים והערביים על יסוד האינטרס היסודי העליון המשותף שלהם: השלום, האחווה, הדמוקרטיה והסוציאליזם.

ויתור הסוטים על האחדות היהודית-ערבית של מפלגתנו איננו ויתור על עקרונות האינטרנאציונאליזם בלבד. הוא גם ויתור על התפקידים הפאטריוטיים של הקומוניסטים.

לא מקום הימצאותו של המזכיר הכללי קובע איזו היא המפלגה הקומוניסטית האמיתית. הקובע הוא נאמנותם ללא-גבול של הקומוניסטים לעקרונות האינטרנאציונאליזם הפרולטארי.

אנו מושיטים את ידינו לחברינו הקומוניסטים, אשר לא יכלו להימצא בוועידה זו ואומרים להם: עשרות בשנים עבדנו יחד, חברים יקרים, יחד בנינו את מפלגתנו האינטרנאציונאליסטית היהודית-ערבית, אנו בטוחים שנעבוד יחד גם בעתיד, בשורות המפלגה הזאת, אשר לא תמות! היא תצא מחושלת יותר, מאוחדת יותר ובמדיניות ברורה ונכונה.

אנו בטוחים, כי העמלים היהודיים והערביים בעלי-ההכרה ישפטו במשבר זה לטובתנו, ישפטו לטובת אחוות-העמים, לטובת ישראל סוציאליסטית, אחות שוות-זכויות במשפתת הארצות הסוציאליסטיות של המזרח-התיכון.

אלה הם סיכויי ההתפתחות, למרות כל הקשיים והנסיגות הזמניות. אנו צועדים עם ההיסטוריה בצעידתה האיתנה קדימה ולכן ננצח!